GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 224. *Joi, Vinerĭ 23 Noemvre (5 Decemvre)* 1884.

Braşovŭ, 22 Noemvre (4 Decemvre)

Procesulŭ de împăcare a naţionalităţilorŭ din partea de dincolo a monarchiei nóstre a ajunsŭ la unŭ punctŭ decisivŭ.

Ceea ce s'a lucratŭ păn'acum în timpŭ de cincĭ anĭ de ḑile pentru realisarea programei cabinetului Taaffe, n'a fostŭ decâtŭ pregătire a împăcărei definitive. Celŭ puţinŭ aşa o înţelegŭ situaţiunea Cehii, cari, putemŭ ḑice, suntŭ sufletulŭ acţiunei de împăcare.

In anulŭ 1871 Cehii vrêndŭ a se folosí cum se cade de ocasiunea, ce li-s'a fostŭ oferitŭ, şi-au alesŭ calea cea mai dréptă şi au pretinsŭ deodată totŭ ce doreau, prin articulele fundamentale, ce le-au fostŭ presentatŭ ministeriului Hohenwart. Cehii însă s'au încreḑutŭ atuncĭ prea multŭ în promisiunile, ce li s'au datŭ, şi n'au ţinutŭ contŭ de piedecile interne şi esterne, ce se opuneau împlinirei pretensiunilorŭ şi dorinţelorŭ lorŭ. De aceea au trebuitŭ sĕ sufere cea mai durerósă amăgire, căcĭ ministerulŭ amicŭ causei lorŭ fù silitŭ a se retrage şi promisiunile frumóse rĕmaseră numai pe hărtiă.

După optŭ anĭ de ḑile, când li se oferi Cehilorŭ érăşĭ ocasiunea favorabilă, au sciutŭ sĕ se foloséscă mai înţelepţesce de ea. Ei şi-au ḑisŭ: décă tóte cărările ducŭ la Roma, atuncĭ şi noi putemŭ ajunge la scopulŭ nostru pe mai multe cărărĭ.

Intrândŭ în Reichsrath, Cehii creară cu ajutorulŭ guvernului o maioritate autonomistă în cameră şi aicĭ mergêndŭ alături cu d-lŭ Taaffe, care este avisatŭ la sprijinulŭ lorŭ, dobêndiră încetulŭ cu încetulŭ succese însemnate atâtŭ pe terêmulŭ parlamentarŭ, câtŭ mai vêrtosŭ pe terêmulŭ administrativŭ.

Astfeliu şi-au pregătitŭ Boemii calea spre a ajunge încetŭ dér sigurŭ la limanulŭ dorinţelorŭ lorŭ.

Ocolulŭ ce au trebuitŭ sĕ'lŭ facă Cehii spre a ajunge la scopŭ este mare, dér se pare că dênşii credŭ a fi deja aprópe de realisarea visurilorŭ lorŭ.

In scurtŭ timpŭ se vorŭ face nouĕ alegerĭ pentru parlamentulŭ din Viena pe basa nouei legĭ electorale. Cehii sperézӑ, că cu ajutorulŭ guvernului, autonomiştii vorŭ câştigá la viitórele alegerĭ o maioritate de douĕ treimĭ. Atuncĭ se vorŭ puté face modificările în constituţiune, ce le pretindŭ în favórea naţionalităţii lorŭ. Cehii vorŭ puté reînoì pretensiunile lorŭ de dreptŭ publicŭ şi atuncĭ va puté deveni faptŭ şi dorinţa esprimată de corónă în rescriptulŭ din 14 Septemvre 1871 cătră dieta Boemiei, ca sĕ se reguleze relaţiunile Boemiei cătră întregŭ imperiulŭ şi sĕ se întăréscă recunóscerea drepturilorŭ regatului boemŭ prin jurămêntulŭ de încoronare.

Dela 1871, s'a schimbatŭ situaţiunea în întru. Cehii facŭ parte din maioritate şi din guvernŭ, ei potŭ sperá prin urmare, a dobêndi drepturile lorŭ printr'o revisiune a constituţiunei din Decemvre pe cale legală. In ceea ce privesce pe duşmanii lorŭ, ei suntŭ totŭ aceeaşĭ şi nu mai puţinŭ periculoşĭ ca la 1871.

De astădata, precum se vede şi din enunciarea cea mai nouă a lui Rieger, conducĕtorii boemĭ înaintéză cu multă precauţiune ca sĕ nu deştepte din nou oposiţiunea, care a fostŭ rĕsturnatŭ ministerulŭ Hohenwart. De aceea pe de-o parte Dr. Rieger se silesce a linişti pe Maghiarĭ asupra scopurilorŭ finale ale Boemilorŭ, pe de altă parte declară susŭ şi tare, că Cehii dorescŭ alianţă cu Germania şi n'au fostŭ nicĭ odată în cóntra ei.

S'au rĕspânditŭ faime despre viitórea încoronare în Boemia, faime cari au de scopŭ a pregăti opiniunea publică pentru acésta eventualitate. Maghiarii, se'nţelege, nu sunt încântaţĭ de aceste faime, precum nu suntŭ încântaţĭ de politica Cehilorŭ preste totŭ. In starea acésta iritată i-a aflatŭ discursulŭ ce l'a pronunţatŭ Rieger în „Cseszky Klub."

Acestŭ discursŭ n'a avutŭ efectulŭ doritŭ de autorulŭ sĕu. Maghiarii în locŭ sĕ se liniştéscă au devenitŭ şi mai neodihniţĭ. Ḑiarele maghiare din Peşta se declară nemulţămite cu asigurarea lui Rieger, că Cehii nu facŭ panslavismŭ politicŭ, ci numai „panslavismŭ literarŭ," ḑicêndŭ, că celŭ ce primesce odată panslavismulŭ într'o formă, l'a primitŭ în tóte formele sale, şi „Pesti Naplo" care a cochetatŭ în timpulŭ din urmă cu Rieger, esprimă nemulţămirea sa cu declararea conducĕtorului cehŭ.

Unŭ altŭ ḑiarŭ: „Budapesti Hirlap" găsesce fórte necuviinciósă lauda ce a făcut'o Rieger preoţilorŭ slovacĭ luteranĭ pentru atitudinea lorŭ naţională, ér „Egyetértés" spune francŭ şi sincerŭ ceea ce-lŭ apésă pe inimă.

Ce voiescŭ Cehii? — întrébă fóia kossnthiană. „Décă voiescŭ sĕ aibă unŭ rolŭ conducătorŭ, décă împreună cu ceilalţĭ Slavĭ ai monarchiei au de gândŭ a esercitá o preponderanţă în conducerea politicei, atuncĭ nu ne vorŭ câştigá nicĭ odată cu vorbe dulcĭ."

După acésta „Egyetértés" adauge: „Ce-i dreptŭ este faptŭ, că astăḑi Slavii au câştigatŭ preponderanţa în Austria şi acésta favorisézӑ şi politica actuală esterióră. Se începŭ schimbările într'unŭ *imperiu slavicŭ.* Acésta însă nu este politica nóstră. Cehii sĕ nu conteze pe noi, décă visulŭ lorŭ este înfiinţarea unui asemenea imperiu."

In curêndŭ va sosi şi momentulŭ decisivŭ în procesulŭ politicei de împăcare din Austria. Dela modulŭ cum se va resolvá în cele din urmă acestŭ mare şi încurcatŭ procesŭ depinde fericirea şi viitorulŭ monarchiei întregĭ.

CRONICA POLITICĂ.

Cestiunea sulevată de »Nemzet,« în urma faimelorŭ despre o apropiată încoronare a împĕratului ca Rege alŭ Boemiei, că pe ce basă de dreptŭ publicŭ s'ar puté face acésta încoronare, dă ocasiune ḑiarului cehicŭ »Narodny Listy« de a rĕspunde organului tisaistŭ următórele:

„Incoronarea sĕ se facă pe basa acelorŭ vechĭ drepturĭ şi libertăţĭ ale regatului boemŭ, carĭ au fostŭ desfiinţate fără consemţĕmêntulŭ poporului boemŭ şi carĭ până în ḑiua de aḑi suntŭ de dreptŭ legĭ fundamentale ale acestei ţĕrĭ. Aceste drepturĭ n'au lipsă decâtŭ de aceea, ca sĕ fie revisuite şi codificate de cătră factorii legalĭ competenţĭ, precum este regele Boemiei şi o dietă dréptă boemă. Regii Boemiei totdeuna au depusŭ jurămêntulŭ de încoronare pe aceste drepturĭ speciale ale regatului şi pe constituţiunea lui proprià. Este o absurditate a crede că ar fi putinţă, ca Regele Boemiei sĕ jure la încoronare pe constituţiunea actuală a ţĕrilorŭ representate în Reichsrath séu chiar pe legea octroată Schmerlingiană dela 1861.

„Celŭ ce voiesce sĕ vorbéscă seriosŭ de încoronare, trebue sĕ vorbéscă mai ântêiu de revisiunea acestorŭ constituţiunĭ şi statute cislaitane şi de regularea constituţională a relaţiunilorŭ ţĕrilorŭ corónei boeme cu celelalte ţĕrĭ neunguresci. Inainte de tóte ar trebuí sĕ fie convocată o dietă boemă pe base drepte, care, avêndŭ în vedere vechile nóstre libertăţĭ şi drepturĭ şi considerândŭ împrejurările timpului nou, ar avea sĕ compună o constituţiune cum se cade a acestui regatŭ, în care ar fi a se statori autonomia şi nedivisibilitatea ţĕrilorŭ corónei boeme, legislaţiuaea proprià şi selfguvernămêntulŭ constituţionalŭ alŭ acestorŭ ţĕrĭ şi în fine relaţiunile nóstre constituţionale, datoriele şi drepturile nóstre faţă cu celelalte ţĕrĭ ale Majestăţii Sale. Numai pe o asemenea constituţiune stabilită între poporulŭ boemŭ şi între Rege, prin care, cum s'a întêmplatŭ şi la încheiarea pactului cu Ungaria, s'ar schimbá în unele privinţe constituţiunea cislaitană, ar putea sĕ depună jurămêntŭ Regele. De altă basă poporulŭ boemŭ nu scie nimicŭ; fără reînoirea drepturilorŭ legitime ale Regatului nu se póte cugetá încoronarea.«

*

Sir Edward Reed, fostulŭ şefŭ alŭ atelierelorŭ marinei engleze, a ţinutŭ în institutulŭ United Service, inaintea unui auditoriu de ómenĭ specialĭ şi politicĭ, unŭ discursŭ asupra cestiunii, care ar fi mijlócele cele mai nemerite şi urgente, ce ar trebui sĕ se ia pentru întărirea flotei? Reed accentuà necesitatea susţinerii supremaţiei marinei de rĕsboiu engleze, ḑicêndŭ între altele: »Ce trebue sĕ ne înspăimênte, nu e numai supremaţia de faptŭ a Franciei séu vr'o combinaţiune a Eranciei cu vr'o putere órecare, ci tentaţiunea cea mare în care aducemŭ Francia, d'a ne face încurcăturĭ séu chiar sĕ ne ameninţe pe faţă, dacă 'i vomŭ lása pe Francezĭ sĕ simţă şi sĕ scie că suntemŭ prea slabĭ pe mare şi că nu mai suntemŭ în stare sĕ ne apĕrămŭ drepturile nóstre pe mare. Noi avemŭ actualmente unŭ guvernŭ, căruia i displace rĕsboiulŭ şi caută sĕ înlătureze unŭ rĕsboiu orĭ unde s'ar putea ivi elŭ, dér nu este în stare şi sĕ întêmpine unŭ rĕsboiu séu sĕ'lŭ împedece prin trimiterea unei espediţiunĭ armate. Pentru ca o politică pacĭnică europeană sĕ pótă fi eficace, trebue susţinută cu o flotă suficientă. Marea deosebire între flota cuirasată a Angliei şi a Franciei este, că pe când le suntemŭ superiorĭ Francesilorŭ în cuprinsulŭ de tone alŭ cuirasatelorŭ, a cărorŭ cuirasă e de 12 şi mai puţinĭ policarĭ, Francesii ne întrecŭ cu multŭ în cuprinsulŭ de tone alŭ vaselorŭ cuirasate, a cărora cuirasă are o grosime de 15 şi mai mulţĭ policarĭ.«

Cu privire la cestiunea cum trebue sĕ fie construite pe viitorŭ vasele, Reed ḑice că ele vorŭ trebuí sĕ fie aşa întocmite, ca sĕ pótă prinde şi distruge torpilarele. Aceste viitóre vase trebue sĕ plutéscă repede de totŭ, ér maşinele lorŭ sĕ fie bine apĕrate în contra focului mitraileselorŭ. Cheltuelele ce se vorŭ cere pentru ridicarea flotei englese, dupa Reed, se urcă la $6^{1}/_{2}$ mil. livre sterlinge, adecă ceva mai multŭ de câtŭ jumĕtate din bugetulŭ anualŭ ordinarŭ alŭ marinei. Cu suma de $6^{1}/_{2}$ mil. l. st. se vorŭ putea procura 5 cuirase repezĭ, 8 alte vapóre necuirasate 15 vase de rezervă şi 50 de torpillare de clasa I.

*

Locuitorii mahomedanĭ din cele 26 sate din muntele Rodope, care se opuseră cu armele cu ocasiunea, când erau sĕ fie încorporate la Rumelia orientală, fură încorporate mai deunăḑile cu imperiulŭ otomanŭ şi acuma se ţinŭ de provincia Salonicului. De atuncĭ şi până mai deunăḑile formară aceste sate o adevĕrată republică. Cu finea luĭ Septemvre se esecutà conscripţiunea şi se asentară 70 de recruţĭ pentru armata otomană. Guvernulŭ Rumeliei orientale n'a făcutŭ în contra acestui faptŭ alŭ guvernului turcescŭ nicĭ unŭ pasŭ. Atâta le-ar mai trebuí Turcilorŭ, ca sĕ nu-şĭ pótă reincorporá aceste sate, de têmă că provincialii lorŭ se vorŭ opune. Acésta ar fi cea mai vĕdită dovadă, că Turcia numai după nume mai esistă în Europa.

Relaţiunile Cehilorŭ cu Maghiarii.

Dumineca trecută a ţinutŭ conducĕtorulŭ Cehilorŭ, Dr. Rieger în „Czesky Klub,“ in Praga, unŭ discursŭ despre relaţiunile politice ale Ungariei şi despre relaţiunile Cehilorŭ cu Maghiarii. Rieger ḑise între altele:

......Era unŭ timpŭ când Maghiarii se numĕrau între duşmanii noştri, pentru ca se temeau, că Cehii vorŭ altera basa de dreptŭ publicŭ alŭ Ungariei. Este faptŭ, că după ce Cehii au intratŭ în Reichsrath partida centralistă germană şi-a datŭ silinţe sĕ îndemne pe deputaţii cehĭ de-a face demonstraţiunĭ în contra dualismului. Cehii însă s'au feritŭ de a face acésta, pentru că nu erau dispuşĭ de a scóte Nemţilorŭ castanele din spuză.

Ce privesce panslavismulŭ Cehilorŭ, — ḑice Rieger mai departe — s'au lăţitŭ despre elŭ părerĭ false, carĭ suntŭ însă împrăştiate de când Cehii au întratŭ érăşĭ în Reichsrath, de órece deputaţii cehĭ au documentatŭ, că nu voiescŭ sĕ facă panslavismŭ politicŭ şi că nicĭ chiar din cuvêntările, ce le-au ţinutŭ unii fruntaşĭ cehĭ în Moscva la 1867, nu resultă, că Cehii vorŭ sĕ facă panslavismŭ politicŭ.

Câtŭ pentru panslavismulŭ literarŭ, acesta nu i se póte nimĕrui interḑice; acesta este şi rĕmâne o causă comună a Slavilorŭ. Dealtmintrelea Cehii sunt de principiulŭ d'a nu se amestecá în afacerile interióre ale Ungariei.

In ceea ce privesce pe Slovacĭ, este faptŭ că ei nu aştéptă ajutorŭ din partea Cehilorŭ; o intervenţiune a Cehilorŭ nu li-ar folosí nimicŭ şi Cehilorŭ li-ar stricá numai. Atitudinea acésta este impusă prin înalta raţiune de statŭ. Slovacii s'au ruptŭ de cătră Cehĭ, ei şĭ-au creatŭ o limbă propriă. Ba odată, când elŭ (Dr. Rieger) a luatŭ în apĕrare în Reichsrath causa Slovacilorŭ, a căpĕtatŭ dela studenţii slovacĭ din Viena o scrisóre, în care ei declară, că Slovacii nu sunt identicĭ cu Cehii şi n'au cu ei nimicŭ comunŭ.

Cu acéstă ocasiune Rieger se plânge asupra purtărei preoţilorŭ slovacĭ catolicĭ, carĭ nu lucră pentru cultura naţională a conaţionalilorŭ lorŭ, ci promovéză cu tóte mijlócele maghiarisarea lorŭ, pe când, de altă parte, preoţii slovacĭ evangelicĭ se îngrijescŭ multŭ de interesele naţionale ale Slovacilorŭ. Décă Slovacii ar fi mai bine conduşĭ, atuncĭ ar fi mai culţĭ.

Mai departe respinge Dr. Rieger acusaţiunea ridicată din nou în foile germane, că Cehii ar face panslavismŭ politicŭ; afirmarea acésta este absurdă décă se va luá în considerare strînsa alianţă a Cehilorŭ cu Polonii.

Neadevĕrată este şi suspiţiunea, că Cehii nu voiescŭ alianţa cu Germania. Tocmai în interesulŭ Cehilorŭ este, sĕ se susţină alianţa cu Germania, căcĭ la dincontră lupta pentru esistenţa Austriei s'ar purtá pe spinarea lorŭ şi cu risiculŭ lorŭ. Naţiunĭ aşa micĭ, ca Cehii şi Maghiarii, îşĭ potŭ aflá mântuirea numai în Austria, décă îşi vorŭ dá mâna. Maghiarii sciu prea bine, că centraliştii n'au fostŭ nicĭ-odată amicii lorŭ, că tocmai ei au fostŭ aceia, cari au voitŭ sĕ centraliseze Ungaria şi sĕ-i răpéscă autonomia.

Cehii, deşi recunoscŭ că alianţa cu Germania este dictată de interesele monarchiei, totuşĭ nicĭodată nu se voru învoí la aceea, ca Austria sĕ încheie o legătură de dreptŭ publicŭ cu Germania, aşa cum o dorescŭ naţionalii germanĭ. O asemenea legătură ar fi sinonimă cu perderea posiţiunei proprie de dreptŭ publicŭ alŭ monarchiei.

Rieger încheiă arĕtândŭ câtŭ de mare avêntŭ a căpĕtatŭ Ungaria prin autonomia ei de la încheiarea pactului încóce şi provócă pe Cehĭ de a năsui sĕ dobêndéscă şi ei o posiţiune ca aceea a Ungurilorŭ. Cehii voiescŭ sĕ facă numai politică reală, nu politică ideală; de aceea ei se ferescŭ de a se amestecá în afacerile interne ale Ungariei şi nu vorŭ concede nicĭ aceea, ca alţii sĕ se amestece în afacerile lorŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Ancheta ordonată în afacerea scandalurilorŭ poliţienescĭ din Pesta se va termina în curêndŭ. Cu începutulŭ anului viitorŭ pandurii poliţienescĭ se vorŭ îmulţi cu 400 de ómenĭ.

—0—

Tribunalulŭ din Braşovŭ a pusŭ la licitaţiă averea imobilă a d-lui Cristea Ch. Orghidanŭ pe ḑiua de 28 Februarie 1885.

—0—

Institutorulŭ Arpad Ven a fostŭ atacatŭ pe drumŭ dela Tordos spre Orăstiă de doi lupĭ. Institutorulŭ a luat'o la fugă, fiind urmăritŭ de lupĭ, şi după unŭ sfertŭ de oră ajunse în oraşŭ, ér lupii se întorseră îndĕrĕtŭ.

—0—

In Gurghiu-Szarhegy suta de căpăţinĭ de varḑă se vinde cu 30 cr. şi totuşĭ cumpĕrătorĭ nu se găsescŭ.

—0—

Ḑiarulŭ „Romanu din Romanŭ, anunţă, că cu începere de la 16 curentŭ Primăria a redusŭ preţulŭ carnei de vacă de la 50 banĭ la 40 banĭ (cam 18 creiţarĭ) kilogramulŭ, va sĕ ḑică mai puţinŭ ca jumĕtate din preţulŭ cu care se vinde în Braşovŭ.

—0—

Consiliulŭ de administraţiune alŭ societăţii: »Ajutorulŭ elevilorŭ sĕracĭ« s'a întrunitŭ, ḑice „Românulŭ,“ şi a decisŭ ca, pentru sĕrbătorĭ, sĕ ofere îmbrăcăminte la 160 elevĭ şi eleve din clasele primare. Spre a putea face acéstă chieltuială, s'au deschisŭ liste de suptscriere, care se află la d. preşedinte dr. D Sergiu, la d. vicepreşedinte, I. G. Bibicescu şi la membrii din consiliulŭ de administraţiune D. Tănăsescu, I. Opranŭ, Al. Venescu; P. S. Popescu. In cei patru anĭ de când duréză acéstă societate, écă ce a pututŭ face: In 1880-81 a oferitŭ îmbrăc. la 8 elevĭ, în 1881-82 a oferitŭ îmbrăc. la 28 elevĭ, în 1882-83 a oferitŭ îmbrăc. la 100 elevĭ, în 1883-84 a oferitŭ îmbrăc. la 140 elevĭ. Afară d'acésta, anulŭ trecutŭ s'au distribuitŭ la 50 elevĭ îmbrăcăminte de véră dăruită de d. Zentler şi la 75 bĕieţĭ şi fete încălţăminte oferită de d. Iorgu Angelescu, Polak şi Weissermann.

—0—

Citimŭ în »Lupta« din Iaşĭ, că Duminecă în 25 Noemvre 1 oră p. m, se va serba în localulŭ şcólei de fete din Iaşĭ aniversarea de 50 anĭ a acestei şcóle.

—0—

Ḑilele trecute Consiliulŭ de ministri a luatŭ în desbatere bugetulŭ ministerului de rĕsboiu pe anulŭ 1885 până la 1886, în care se prevĕḑuse unŭ sporŭ de vreunŭ milionŭ de lei. Acestŭ sporŭ însă n'a fostŭ aprobatŭ, ḑice »Voinţa Naţională,« şi bugetulŭ a fostŭ primit menţinêndu-se suma totală din anulŭ curentŭ şi prevĕḑêndu-se óre-carĭ modificărĭ. Astfelŭ, între altele, putemŭ citá: înfiinţarea unui nou regimentŭ permanentŭ de cavaleriă, sporirea cadrelorŭ permanente la regimentele de dorobanţĭ şi călăraşĭ, şi altele.

—0—

La 18 Noemvre s'a deschisŭ în Romània sesiunea Sf. Sinodŭ printr'unŭ mesagiu regalŭ, cetitŭ de d. G. Chiţu, ministrulŭ cultelorŭ.

—0—

De multŭ fù condamnatŭ agentulŭ ne autorisatŭ Morin la doi anĭ de închisóre, pentru că a bănuitŭ onórea soţiei deputatului şi poetului francesŭ Clovis Hugues. Morin apelà şi era ca sĕ se termineze causa Vinerĭ în 28 Noemvre n. Apĕrătorulŭ lui Morin cerù o amênare pentru patru-spre-ḑece ḑile, care o şi încuviinţà tribunalulŭ. Dómna Hugues fórte necăjită, că nu s'a terminatŭ causa, împuşcà asupra lui Morin de pe treptele palatului iustiţiei, dar nu-lŭ ranì de mórte. Se ḑice, că Clovis Hugues ar fi strigatŭ cătră soţia sa, ca sĕ mai împuşce. Sculânduse de josŭ Morin căpĕtà alŭ doilea glonţŭ prin care şi căḑù la pămêntŭ fără nicĭ o simţire. Peste totŭ a împuşcatŭ în elŭ dómna Hugues de patru orĭ.

Asupra lorŭ se repeḑiră mai multe persóne, care puseră mâna pe ei. Fiind că Hugues este deputatŭ, se duseră deputaţii Laguerre, Rivillon şi Gatineau la tribunalŭ, ca sĕ esopereze eliberarea lui Hugues. După ce fù arestată dómna Hugues, declarà înaintea comisarului poliţienescŭ, că speréză, că va fi omorîtŭ pe acelŭ omŭ, care de doi anĭ de ḑile încetulă cu încetulŭ prin calumnii crudele a omorît'o.

—0—

Societatea francesă, care esploatéză minele dela Lauriu, plătesce totdéuna Sâmbăta séra lucrătorilorŭ plata pentru sĕptămâna trecută şi spre scopulŭ acesta trimite anume doi funcţionarĭ cu banii din Atena. Cu tóte că Lauriulŭ dela Atena este numai cincĭ chilometri departe, totuşĭ totdéuna, de câte orĭ mergeau la mine, luau mĕsurile necesare de precauţiune. In timpulŭ din urmă începură a nu fi destulŭ de precauţĭ. Mai deunăḑĭ pornì casierulŭ cu unŭ funcţionarŭ cu 100,000 de francĭ din Atena luândŭ cu ei şi unŭ servitorŭ, ca sĕ mérgă la Lauriu spre a plăti după obiceiu băeşilorŭ, dér pe drumŭ fură călcaţĭ de cincĭ tâlharĭ, care îi omorîră, apoi le luară banii şi fugiră cu ei în munţĭ. Autorităţile grecescĭ puseră îndată mâna pe cei cincĭ bandiţĭ şi le luară toţĭ banii furaţĭ.

—0—

Creanţele falimentului Spartali, ce circulă prin piaţa Constantinopolei, se urcă la peste trei milióne de francĭ, ḑice »Telegrafulŭ.«

—0—

Cu începere dela 1 Decemvre direcţiunea căilorŭ ferate unguresci dă bilete directe din Pesta pe trenulŭ acceleratŭ pentru urmĕtórele staţiunĭ ale căilorŭ ferate române via Predealŭ şi cu urmĕtórele preţurĭ: la Ploeştĭ cl. I. 106.20 francĭ, cl. II. 75.45 fr. şi cl. II./I. 78.00 fr., la Bucurescĭ cl. I. 115.85 fr., cl. II. 82.60 fr. şi cl. I/II. 87.48 fr. De la aceeaşĭ dată se dau bilete directe pentru cl. I., II., şi I./II. şi de la Viena la Ploeştĭ şi Bucurescĭ, Mai departe de la staţiunile Oradea mare, Cluşiu, Târgu Mureşului, Sibiiu, Mediaşŭ, Sighişóra şi Braşovŭ la staţiunile Sinaia, Câmpina, Ploeştĭ şi Bucurescĭ.

—0—

D-şora Friederike Bognar va păşi astă séra pe scena teatrului de aci în piesa »*Miss Multon*« séu »*Die zweite Ehe,*« dramă în 4 acte de Eugene Nus şi Adolphe Belot.

Partidele în parlamentulŭ germanŭ.

In şedinţa dela 25 Noemvre n. a Reichstagului germanŭ, principele Bismarck vorbì în contra parlamentariştilorŭ de profesiune. Interesele ţĕrii, ḑise elŭ, vrea sĕ le vadă representate prin ómenĭ, carĭ stau mai aprópe

---

FOILETONU.

Din basmele poporale române.

Povestea cu doisprededece Smei ş'o mirésă furată de ei.

A fostŭ, ce-a fostŭ, că de n'ar fi fostŭ, n'ar mai avea şi adĭ rostŭ.

Ci-că unŭ omŭ avea trei copiĭ. După ce-şĭ vecuise véculŭ şi îşĭ făcuse létulŭ, ca cum îşĭ facŭ toţĭ ómenii, murì. Copii îlŭ îngropară cu mare cinste sub unŭ teiu înaltŭ, la marginea unei pădurĭ din apropiere, fiind-că pe acolo erau mai totŭ atâtea îngropătorĭ câte şi fumurĭ de casă. Insă mare posnă şi minune! Lucru póte neauḑitŭ. Copii în fie-care ḑi aflau pe tatălŭ lorŭ desgropatŭ. Vĕḑêndŭ ei asta, se hotărîră, ca sĕ mérgă pe rêndŭ fiecare din ei şi sĕ păzéscă, ca sĕ veḑă cine îşĭ totŭ bate jocŭ de bunulŭ lorŭ părinte şi-lŭ totŭ desgrópă, de nu se póte odihní liniştitŭ pe patulŭ de veciă.

Astfelŭ învoiţĭ, se duce ântêiŭ ălŭ mai mare sĕ păzéscă. Păzì elŭ câtŭ păzì până în a nópte târḑiu, dar în zadarŭ, că nu vĕḑù pe nimenĭ. Dela o vreme îlŭ cuprinse unŭ pârdalnicŭ de somnŭ, de nu-şĭ mai putea ţine capulŭ în susŭ, şi adormì. Când se pomenì era ḑiuă cum se cade, şi tată-sĕu era din nou desgropatŭ fără sĕ se scie de cine.

Acu îi vine rêndulŭ la copilulŭ celŭ mijlociu, adecă ce copilŭ, că era feciorŭ mare şi cu mustăţĭ. După ce merse şi elŭ la rêndŭ şi păzì câtŭ păzì, o păţì şi elŭ ca şi celŭ mai mare şi tată-sĕu ér era desgropatŭ.

Merse în urmă şi ălŭ mai micŭ. Asta, cu tóte că era mai micŭ, dar era celŭ mai vitézŭ şi mai viclénŭ dintre tus-trei. Elŭ, ca sĕ nu adórmă, se suì tocmai în vêrfulŭ teiului. După ce păzì şi ăsta până la o vreme bună din nópte, numai ce sĕ-ţĭ véḑă ochii, écă nenişorule o cétă mare de smei, erau tocmai doispreḑece, bate'i Dómne. Cum sosiră se apucară şi desgropară pe bĕtrânulŭ din nou, îlŭ scóseră din coşciugŭ, coşciugulŭ îlŭ luară cu ei şi mai câtŭ colea de mortŭ făcură unŭ focŭ mare, mare, şi se lungiră toţĭ ca nisce dulăi pe lângă elŭ. Ălŭ mai mare dintre ei îşĭ băgà capulŭ în coşciugŭ că totŭ nu încăpea, că era gogea ţi-e bala. Astfelŭ lungiţĭ şi aşeḑaţĭ adormiră binişorŭ cu toţii. Vĕḑêndŭ feciorulŭ că ei au adormitŭ, se dete frumuşelŭ josŭ din teiu, ia o sabiă de ale lorŭ şi le taiă la toţĭ capetele până la alŭ doispreḑecelea, care era cu capulŭ vêrîtŭ în cosciugŭ. Vrêndŭ sĕ-lŭ omóre şi pe ăsta, din întêmplare a nimeritŭ cu vêrfulŭ săbii în marginea cosciugului, ér pe smeu nu l'a vătămatŭ de locŭ. Smeulŭ auḑindŭ sgomotulŭ ăsta s'a pomenitŭ îndată ş'a şters'o p'aci încolo, ca o bală spurcată, fără sĕ i se întêmple ceva.

Feciorulŭ nostru, acum voiosŭ şi mândru, că a fostŭ aşa de harnicŭ de a omorîtŭ unspreḑece smei, după-ce îngropà din nou pe tată-sĕu, se duse acasă şi spuse cu fală întêmplarea asta, mai ântêiu fraţilorŭ sĕi şi pe urmă la toţĭ ómenii, cu câţĭ sĕ întêlnea,

Vestea, că ficiorulŭ ăsta a omorîtŭ unspreḑece smei, ajunse până la urechile împĕratului. Impĕratulŭ îndată şi porânci sĕ cheme la elŭ pe acelŭ vitézŭ mare: că elŭ e hotărîtŭ a'i da pe fie-sa de nevastă. Omulŭ harnicŭ se caută pe orĭ unde ca-şi érba de lécŭ. Feciorulŭ la asta se învoieşce îndată, veḑĭ d-ta, cine n'ar vrea sĕ fie ginere de împĕratŭ!

Astfelŭ se gătesce elŭ bine, — las' apoi că şi dela fire era frumuşelŭ ca unŭ bujorelŭ şi voinicŭ ca unŭ stejărelŭ, de-ţĭ era mai mare dragulŭ sĕ te uiţĭ la elŭ — şi se duse la împĕratulŭ.

Impĕratului plăcêndu-i multŭ nu numai de vitejia lui, ci şi de frumseţa şi voinicia lui, nicĭ nu se mai gândí multŭ şi-i dete pe fie-sa de nevastă. La nuntă au fostŭ chemaţĭ felŭ de felŭ de ómenĭ marĭ, ba se ḑice, că şi din cei mai de rêndŭ. După-ce se cununară şi se aşeḑară cu toţii la masa încărcată cu felŭ de felŭ de mâncărĭ şi bĕuturĭ, ce sĕ ḑicĭ, mirodenii împĕrătescĭ, numai ce sĕ vĕḑi! Iacă-mi-te bala a spurcată de smeŭ, care scăpase cu fuga, vine ca unŭ fulgerŭ şi ameţesce pe toţĭ nuntaşii afară de mire, de care îi era témă, că-lŭ cunoscea de când cu pătărama celorŭ unspreḑece soţĭ ai sĕi. Apoi se puse în fruntea mesii şi mâncă şi bea nenişorule, de gândeai că nu se mai satură, părea că nu mai mâncase d'o sută de anĭ. Pănă-ţi dai în pălmĭ nu mai era nimicŭ pe masă. Sătulŭ acum ca unŭ burilă, se dă pe lângă ginere şi face ce naiba face şi-i fură mirésa de lângă elŭ şi sbóră cu ea prin vĕzduchŭ cătră casa lui.

Vĕḑêndŭ mirele, nicĭ una, nicĭ douĕ, o ia şi elŭ rara după smeŭ; ei dar numai cum sĕ-lŭ ajungă, că smeulŭ sbura pe susŭ şi mirele trebuia sĕ mérgă pe josŭ.

Călĕtorì elŭ astfelŭ ḑile, ba lunĭ întregĭ, peste nouĕ mărĭ şi nouĕ ţĕrĭ, pe unde gândea, că va afla cum-va casa smeului.

După multŭ umbletŭ şi ostenélă mare, într'o bună diminéţă écă, că o şi află. Se baga înlăuntru şi-şĭ află mirésa..... Dar numai mare norocire a fostŭ pentru elŭ dela Dumneḑeu drăguţulŭ, că smeulŭ tocmai atuncĭ

de ele, ér nu prin ómenĭ, carĭ observă lumea pe scenă din logea prosceniului séu din redacţiunea diarelorŭ. Activitatea presei este basa deputaţilorŭ de profesiune, care îi sprijinesce în modŭ admirabilŭ. Când cineva e şi redactorŭ şi deputatŭ, are marea plăcere de a-şĭ lăuda în aceeaşĭ di discursulŭ, şi venitulŭ diarului se rídică prin aceea că, fiindŭ şi deputatŭ, se află în centrulŭ scirilorŭ, comunicărilorŭ, scie tóte mai dinainte. Astfelŭ de ómenĭ nu sunt în stare sĕ represinte interesele ţĕrii, căcĭ nu le cunoscŭ, ci represintă propriile lorŭ interese. Mai e apoi durata nesfîrşită a sesiunei în cea mai strênsă legătură cu parlamentariştii de profesiune, cari sunt în stare sĕ vorbéscă câte cincĭ óre, numai ca sĕ nu vie rêndulŭ altora. Ţéra însă sufere din causa acésta. Consiliulŭ federalŭ séu guvernulŭ, când a pusŭ în constituţiune, ca sĕ nu se dé diurne, a avutŭ în vedere, ca şedinţele sĕ fie scurte. Cancelarulŭ adresându-se apoi maiorităţii dise:

»D-vóstră nu lăsaţĭ sĕ vi se impună de consiliulŭ federalŭ, eu nu lasŭ sĕ mi se impună de maioritate. (Oh! Oh!) Nu, domnii mei, în nicĭ unŭ modŭ, pentru acésta nu sunteţĭ în stare. N'am lăsatŭ sĕ mi se impună de tótă Europa şi nu veţĭ fi d-vóstră cei dintêi. (Bravo în drépta.) Şi, domnii mei, cum se compune óre acéstă maioritate? Décă ea ar avea o altă genesă, décă ar fi produsulŭ convingerei conglăsuitóre despre corectitatea séu necorectitatea singuraticelorŭ proiecte, bine, atuncĭ aşŭ dice: étă mai mulţĭ că jumĕtate din 379 de ómenĭ vrednicĭ de stimă, pătrundĕtorĭ, aceştia au greutate. Dar nu acesta e casulŭ; ea se compune după tendinţele de partidă, după cum cineva e hotărîtŭ sĕ voteze pentru séu în contra guvernului. Sórta tuturorŭ proiectelorŭ acestei sesiunĭ se póte fórte limpede prevedé; partidele se află într'o luptă pentru dominaţiune în statŭ şi în imperiu, şi cum stau cifrele? Unŭ interesŭ naţionalŭ, nu vréu sĕ dicŭ naţionalŭ ci imperiulŭ, e representatŭ de trei fracţiunĭ, numĕrândŭ împreună 157 capete, ele se luptă — nu vréu sé dicŭ se luptă — ele nisuescŭ sĕ obţie dominatiunea de împĕratŭ şi imperiu, aşa precum este. Ele au în faţă 100 de domnĭ, carĭ se luptă pentru dominaţiunea preoţilorŭ· (Oh! Oh! Fórte adevĕratŭ.) Da, domnii mei, ele se luptă pentru libertatea bisericei; dar ce înţelegŭ ele sub libertatea bisericei? Ele înţelegŭ dominaţiunea bisericei; îndată ce acéstă dominaţiune se restrînge undeva, atuncĭ vorbescŭ despre persecuţiune diocleţiană, despre apĕsare slavă; dominaţiunea le este înăscută din vechea tradiţiune. (Contradicerĭ). Permiteţi-mĭ sĕ-mĭ esprimŭ convingerea. Cu intenţiune mĕ esprimŭ blândŭ. Vreţĭ sĕ ne slăbiţĭ, făcêndu-ne oposiţiune, dar altceva se slăbesce; terenulŭ comunŭ, pe care ne întêlnimŭ, dér nu va fi aşa. Eu socotescŭ greşită acéstă tactică. Mĕ ocupŭ numai cu caracteristica consemnării, ce ni-o oferă Reichstagulŭ. Aveţĭ, credŭ, vr'o 98 deputaţĭ democraţĭ — eu îi numescŭ dans mon for intérieur republicanĭ; căcĭ décă cineva e regalistŭ progresistŭ séu progresistŭ regalistŭ, décă vrea o republică cu unŭ preşedinte moştenitorŭ séu alesŭ, acésta mi-e absolutŭ indiferentŭ. Eu socotescŭ la ceea ce numescŭ democraţiă pe progresistii, pe domocraţii socialĭ, partida poporului: acestia suntŭ, décă mi-aducŭ bine aminte, 98 deputaţĭ ca contrarĭ. Noi suntemŭ până acum în posesiunea dominaţiunii pentru imperiu, şi d-vóstră vreţĭ sĕ ni-o sustrageţĭ, — negreşitŭ pe cale legală, dar pentru aceea noi suntemŭ în luptă, şi d-vóstră nu votaţĭ în contra proiectelorŭ nóstre, fiind-că le socotiţĭ vătămătóre, ci pentru că guvernulŭ nu e în mânile d-vóstră. Noi luptămŭ pentru dominaţiune, unii pentru a împĕratului, alţii pentru a preoţimei, şi érăşĭ alţii pentru propria lorŭ dominaţiune; când unii când alţii află sprijinŭ din partea celorŭ 40 de elemente unite, pe care le-aşŭ puté numi streine, şi acestea suntŭ Polonii şi Francesii — adecă Alsaţianii amicĭ Francesilorŭ — şi până la unŭ gradŭ óre-care ca conlucrătorĭ indirecţĭ Velfii. Avemŭ aşadară în contra nóstră o maioritate născută din cincĭ optimĭ, carĭ vorŭ votá în contra nóstră, independentŭ de proiectele ce le presentămŭ; carĭ numai astfelŭ de proiecte vorŭ primí, în contra cărora nu vorŭ puté votá, fără a-şĭ periclita realegerea lorŭ. Décă d-vóstră toţĭ aţĭ fi uniţĭ într'o părere obiectivă, atuncĭ ar fi o îngâmfare din partea mea, décă aşŭ vré sĕ fiu mai înţĕleptŭ, avêndŭ 199 de deputaţĭ ca mine. Dar maioritatea se nasce cu totulŭ din alte motive, care n'au nimicŭ a face cu cestiunea şi de aceea dicŭ: orĭ veţĭ votá orĭ nu diurnele cu unanimitate, acésta nu mĕ va amăgi.«

La o citaţiune făcută de d. Hänel despre o declaraţiune din 1867 a d-lui Bismarck, acesta a rĕspunsŭ: delicta juventutis meæ ne memineris. Cancelarulŭ spune, că a ajunsŭ la convingerea, că esistenţa imperiului e mai multŭ periclitată de luptele sĕlbatice din Reichstag decâtŭ de guverne. Inclinarea pentru interesele de partidă e adĭ mai puternică decâtŭ înclinarea pentru interesele naţionale. De aceea adĭ elŭ e în contra orĭcărei schimbărĭ a constituţiunii.

ULTIME SCIRĬ.

Petersburgŭ, 3 Decemvre. — Rapórte consulare rusescĭ din Macedonia vorbescŭ despre persecuţiunĭ în contra poporaţiunii creştine-bulgare, provocândŭ în Rusia cu atâtŭ mai mare mişcare, că autorităţilorŭ turcescĭ li se atribue óre care vină. In cercurile guvernamentale rusescĭ se vorbesce, că puterile semnatare ale tractatului din Berlinŭ arŭ avea sĕ îngrijéscă de siguranţa creştinilorŭ de sub dominaţiunea turcéscă şi că e de datoria lorŭ sĕ schimbe situaţiunea din Macedonia.

Viena, 3 Decemvre. — Guvernulŭ austriacŭ şi celŭ ungurescŭ au datŭ instrucţiunĭ ambasatorului austro-ungarŭ din Parisŭ, ca sĕ intervină pe lângă guvernulŭ francesŭ în contra ridicării vămii pe vite şi cereale. In casŭ contrarŭ Austro-Ungaria va lua contra-mĕsurile necesare.

Agramŭ, 3 Decemvre. — Legea asupra suspendării tribunalelorŭ cu juraţĭ s'a sancţionatŭ. La 5 Decemvre vorŭ mai judeca juraţii procesulŭ intentatŭ redactorului fóiei „Sloboda", care dela 20 Septemvre e arestatŭ, acusatŭ fiindŭ că a turburatŭ linişteа publică şi a agitatŭ.

Scire durerósă.

In momentulŭ de a pune diarulŭ sub presă amŭ primitŭ din Deva o telegramă, în care ni-se comunică durerósă scire, că bravulŭ şi naţionalulŭ Românŭ Georghe Secula a rĕposatŭ.

Fie-i ţĕrîna uşóră şi memoria eternă!

DIVERSE.

Unŭ efectŭ ciudatŭ alŭ trăsnetului. — La Almshouse în comitatulŭ Erie, în Statele-Unite, se află o dómnă anume Maria Seleye, alŭ cărei casŭ este o enigmă pentru sciinţă. Intr'una din dilele din véra trecută, în timpulŭ unei furtunĭ, acéstă dómnă se afla pe pragulŭ uşei locuinţei sale, la Sardinia, când deodată fu trântită la pămêntŭ de trăsnetŭ. Ea rĕmase leşinată o oră. După câteva dile, se plânse că are durerĭ înţepătóre la braţulŭ stângŭ. Se chemà unŭ medicŭ, care strângêndŭ braţulŭ cu putere în partea durerósă, simţì sub epidermă unŭ corpŭ metalicŭ. Făcêndŭ o tăetură, scóse unŭ acŭ de împletitŭ. A doua di, dómna Seleye simţì o asemenea durere şi la braţulŭ dreptŭ, din care mediculŭ scóse unŭ acŭ de capŭ. Dela acéstă epocă patrudecĭ şi şépte ace de cusutŭ séu ace cu gămălie fură scóse din braţe séu din alte părţĭ ale corpului bolnavei. Ceea ce este mai estraordinarŭ este, că dómna Seleye n'a avutŭ nicĭ odată mania, pe care o au óre care persóne din secsulŭ ei, d'a înghiţi ace séu alte micĭ obiecte metalice. Medicii dicŭ, că acéstă cantitate de obiecte ascuţite n'a pututŭ sĕ trécă din organele digestive în carne fără a produce lesiunĭ grave. — Pare decĭ sigurŭ, că trăsnetulŭ i-a băgatŭ în corpŭ aceste diferite obiecte. Nu este fluidŭ mai subtilŭ şi mai capriţiosŭ ca electricitatea.

Rĕsboiulŭ. — In diarulŭ englezŭ „Heralt of Peace« citimŭ: Dintre tóte obstacolele care se opunŭ la mărirea bogăţiei sociale, nicĭ unulŭ nu are o influinţă mai mare şi mai tare decâtŭ rĕsboiulŭ, care distruge viiaţa şi proprietatea, preface pe lucrătorulŭ producĕtorŭ. in consumatorŭ neproducĕtor şi întórce capitalulŭ către scopurĭ destructóre şi neproducĕtóre. Prin desfiinţarea armatelor şi a rĕsboiului ca consecventă, Europa ar câştigá şi ar economisí pe fie-care anŭ 3,300,000,000 francĭ ce se cheltuescŭ în timpŭ de pace, cu preparativele de rĕsboiu, 3,750,000,000, fr. ce i-ar câştigá cele 3,000,000 de soldaţĭ, astădĭ neproducĕtorĭ, 250,000,000 care s'ar câştigá cu cei 500,000 cai, cari astădĭ stau neproducătorĭ în grajdurile armatelorŭ, în totalŭ Europa arŭ pune în pungă o economiă de 7,300,000,000 fr. şi ar rĕmâné pentru fie-care capŭ de bărbatŭ, femeiă séu copilŭ, câte 25 lei.

Patru crime. — Orăşelulŭ Halban (în Silesia) a fostŭ teatrulŭ unei drame îngrozitóre de familiă. Era în nóptea de 17 spre 18 Noemvre. Tăbăcarulŭ Moser se aflá în călĕtoriă pentru afacerĭ. Folosindu-se de lipsa capului familiei, fiulŭ tăbăcarului, Emil Moser, în etate de 27 anĭ, se întroduse în camera mamei sale şi-i tăià gâtulŭ. Cele douĕ surorĭ ale lui, una de 8 şi alta de 13 anĭ, avură aceeaşĭ sórtă. Dér acésta nu era destulŭ, elŭ jurase sĕ estermine pe toţĭ ai sĕi; prin urmare, se otărî se între în camera în care dormiau celelalte douĕ surorĭ ale sale mai marĭ. După sĕvêrşirea celorŭ trei crime, omorîtorulŭ se întinse la piciórele patului mamei sale şi beù o sticluţă cu otravă, apoi pentru mai multă siguranţă îşĭ tăià gâtulŭ. Chiar în aceea nópte, bĕtrênulŭ Moser se întorcea din călĕtoriă la Halbanŭ. Sigurŭ fiindŭ, că are sĕ găséscă totulŭ în cea mai bună ordine şi nevoindŭ sĕ deştepte pe nimenĭ, întrà în casă pe vêrfulŭ picióreIorŭ şi fără luminare şi se puse în patŭ, la doi paşĭ departe de patulŭ sociei sale, şi chiar în camera undə se aflau omorîte cele doue fiice ale sale. Işĭ póte închipuí orĭ-cine gróza de care fu cuprinsŭ a doua di diminéţa, vĕdêndŭ unŭ spectaculŭ atâtŭ de îngrozitorŭ. Pe o masă găsì trei scrisorĭ adresate de Emilŭ Moser tătălui sĕu, unui frate în garnisónă la Posen şi unei dómne din Halban, tóte cu data dela 6 Iuliu. Din aceste scrisorĭ resultă, că Emil Moser proiectase mai înainte cu patru lunĭ omorulŭ mamei şi alŭ surorilorŭ lui.

Inotarea în Suedia. — In acéstă ţéră se liberéză diplome, promoţiunĭ de înotatŭ. Pentru a fi numitŭ doctorŭ în înotare, »cu punctulŭ« celŭ mai mare, aspirantulŭ trebue sĕ înóte 2,672 metri în modulŭ ordinarŭ, 1,356 îmbrăcatŭ, 1,425 metri pe spate, 445 metri în picióre în apă, 26 metri sub apă şi 450 metri plutindŭ; afară de acésta trebue sĕ se desbrace în apă d'un costumŭ de érnă complectŭ etc.

O sinucidere din dragoste. — Unŭ diarŭ americanŭ vorbeşte despre o sinucidere îngrozitóre care va face epocă în analele dramatice ale Lumii-Nouĕ. Unŭ tênĕrŭ dintr'o familie fórte avută întêlnise în călĕtoria sa pe o jună fată fórte frumósă, dér săracă, pe care începù s'o iubéscă ca unŭ nebunŭ. Elŭ îi oferì inima şi avuţiile séle, dar cu tóte acésta juna fétă îlŭ respinse; amorezatulŭ era fórte schilodŭ şi cocoşatŭ şi dênsa era aprópe sĕ se căsătoréscă cu celŭ pe care-lŭ iubea. Bietulŭ cocoşatŭ o rugă de mai multe orĭ ca sĕ-lŭ ia de soţŭ, dér în cele din urmă fu alungatŭ ca unŭ servitorŭ. La 1 Noemvre era diua căsătoriei. In aceea di, cocoşatulŭ milionarŭ în desperarea sea luà o otărîre pe câtŭ de sĕlbatică p'câta şi de neaşteptată, poruncindŭ a i se fabrica o lamă grósă, lungă de 1 metru şi 50 cm. pe care puse d'o ascuţí ca p'un briciu. Venindŭ séra, luá acéstă lamă ascuţită ş'o puse pe douĕ scândurĭ suptŭ feréstra tinerilorŭ căsătoriţĭ, se urcà în balconŭ cu ajutorulŭ unei scărĭ, şi'n momentulŭ nenorocitŭ sparse unulŭ din gémurile ferestrei şi s'aruncà călare pe lamă.. La sgomotulŭ făcutŭ, cei doi căsătoriţĭ, carĭ deja erau culcaţĭ, se coborâră josŭ ţinêndŭ câte o luminare în mânĭ: unŭ spectacolŭ îngrozitorŭ li se înfăţişà naintea ochilorŭ; bietulŭ cocoşatŭ zăcea în stradă într'o baltă de sânge şi cu corpulŭ tăiatŭ în douĕ, cum se face cu dobitócele la măcelăriă. Este de prisosŭ sĕ mai spunemŭ, că tinerii căsătoriţĭ petrecură o nópte de nuntă dintre cele mai urîte.

Respectŭ bucătarilorŭ! — O depeşă din Turinŭ adresată diarului »l'Indépendance belge« anunţă că congresulŭ bucătarilorŭ şi alŭ chelnerilorŭ a votatŭ, în urma propunerii făcute de unŭ delegatŭ din Bologna, o otărîre prin care se protestéză în contra obiceiului autorilorŭ dramaticĭ d'a ridiculisa pe chelnerii în piesele lorŭ.

Logodnă. — Nicolau Balta, teologŭ abs. din diecesa Aradului, ş'a încredinţatŭ de soţiă pe D-ra Amalia Iuga, fiica preotului Laurenţiu Iuga din com. Măgulicea.

Telegramă particulară a »Gazetei.«

Cluşŭ, 4 Decemvre 1884.

Societatea »Iulia« fu disolvată oficiosŭ. Averea tótă se va administrá de Casina română.

---

se nimerise, de nu era acasă, se dusese la vênatŭ, că de-lŭ gâsea acasă ar fi fostŭ vai de steaua mirelui, că pe locŭ l'arŭ fi făcutŭ în micĭ fărîme. De aceea mirésa îĭ şi spuse, ca sĕ ésă îndată, ca nu cum-va sĕ dea smeulŭ preste elŭ, că de locŭ îlŭ prăpădesce. Elŭ şi eşí îndată, dar mai ântêiu o întrebà, că unde îĭ stă puterea smeului. Ea îi rĕspunde, că nu şcie. Atuncĭ elŭ îi dise, că sĕ-lŭ întrebe, când o vení acasă. Apoi se ascunse în pădure. Cum veni smeulŭ acasă, ea îlŭ şi întrebà, că unde-i stă puterea. Smeulŭ îi rĕspunse, că puterea lui îi stă în vatra casei.

A doua di smeulŭ se duse ér ciórelorŭ la vênatŭ. Mirele vine ér la mirésa sa şi-o întrébă, că ce a disŭ smeulŭ. După-ce îi spuse, că puterea lui îi stă în vatra casei, mirele îi dise sĕ împodobéscă vatra cum o şci ea mai frumosŭ şi când va vení smeulŭ a casă şi o va întreba, că de ce a înpodobitŭ vatra, ea sĕ dică, că se bucură de puterea lui. Şi cu acestea ér se retrase în pădure.

Cum vine smeulŭ acasă şi vede vatra aşa împodobită, începe a rîde cu hohotŭ de nu se mai putea opri, pe urmă o întrebà, că de ce a făcutŭ ea asta, ea îi spuse, vedĭ bine, că se bucură de puterea lui.

— Puterea mea nu stă în vatra casei, adause smeulŭ zîmbindŭ, ci într'o scrófă, care şéde tocmai prin ostróvele mării. In scrófă este unŭ epure, în epure e o prepeliţă şi în prepeliţă stă apoi puterea mea.

A treia di fiind smeulŭ ér dusŭ la vênatŭ, feciorulŭ venì ér la mirésa sa, care apoi îi spuse tóte cu deamĕruntulŭ din firŭ în aţă de unde se agaţă.

Va urmá).

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 3 Decemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	123.70
Rentă de aurŭ 4%	96.10
Rentă de hârtiă 5%	91.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	144.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	119.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	105.90
Bonurĭ rurale ungare	100.80
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	100.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.—
Bonurĭ rurale transilvane	101.—
Bonurĭ croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.30
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.80
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	116.80
Renta de hărtiă austriacă	81.70
Renta de arg. austr.	82.75
Renta de aurŭ austr.	104.40
Losurile din 1860	135 90
Acţiunile băncei austro-ungare	872.—
Act. băncei de creditŭ ung.	309.—
Act. băncei de creditŭ austr.	304.40
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	9.74½
Mărcĭ 100 împ. germ.	60.15
Londra 10 Livres sterlinge	123.15

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 20 Noemvre st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	—	—
Renta rom. amort. (5%)	—	—
» convert. (6%)	—	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	—	—
Credit fonc. rural (7%)	—	—
» „ „ (5%)	—	—
» » urban (7%)	—	—
» » » (6%)	—	—
» » » (5%)	—	—
Banca naţională a României	—	1266
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	311
« » » Naţională	—	—
Aurŭ	—	12·35%
Bancnote austriace contra aurŭ	2·05	2.07

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 3 Decemvre st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.74	Vênd.	8.78
Argint românesc	»	8 65	»	8.70
Napoleon-d'orĭ	»	9.72	»	9.74
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.96	»	9.98
Galbenĭ	»	5.70	»	5.72
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	125.½	»	126.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Acei domnĭ abonaţĭ ai noştri, cari au plătitŭ preţulŭ abonamentului pe jumĕtate de anŭ sĕu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprile a. c., sunt rugaţĭ a ne trimite diferenţa preţului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAŢIA „GAZ. TRANS.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	3.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ	2.06	—	—	10.50
Braşovŭ	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copşa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirişŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu	10.08	5·59	9.18	
Cluşiu	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.51	9.52	2.05	
Mezö-Telegd	1.21	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare	1.49	11.04	4.06	
Oradia-mare	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare	4.11	5.13	3.20	
Oradea mare	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu	8.57	5.40	7.08	
Cluşiu	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ	9.20	10.15	3.15	
Braşovŭ	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.